

4 Закон про Українську мову / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.obozrevatel.com/ukr/politics/zakon-pro-ukrainsku-movu-v-radi-ozvuchili-novi-termini-prijnyattya.htm>.

5. Про судоустрій і статус судів: Закон України. - № 1402-VII від 02.06.2016.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/law/show/1402->

Грисюк Д.В. студент 2-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: викладач кафедри цивільного
права і процесу, кандидат юридичних наук,
О.А. Осадько

РІШЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ ЯК ДЖЕРЕЛА ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ

Відповідно до Основного Закону держави, Україна є суверенною, незалежною, демократичною, соціальною та правовою державою, а людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Саме тому пріоритетом нашої держави має бути утвердження і забезпечення прав і свобод людини. Непересічне значення у цьому процесі, безперечно, відводиться діяльності такого інституту як Конституційний Суд України. При цьому, слід зауважити, що одним з основних напрямів поряд з іншими в діяльності Конституційного Суду України є офіційне тлумачення правових норм, в тому числі і норм цивільного процесуального права.

Втім, тлумачення цивільно-процесуальних норм одночасно є і перспективним засобом розвитку та вдосконалення вітчизняного законодавства в аспекті забезпечення прав та законних інтересів громадян. Саме цим і пояснюється актуальність питання діяльності єдиного органу конституційної юрисдикції в Україні на сучасному етапі державотворення, в тому числі і в цивільному судочинстві. У науці цивільного процесуального права все більше набуває необхідність визнання судової практики у якості самостійного джерела цивільного процесуального права, даються її поняття та виділяються її особливості у цивільному судочинстві, обґрунтовуються підстави її запровадження у практичній діяльності суддів. Можна виділити дві основні точки зору з приводу судової практики: одні вчені вважають, що судова практика не джерелом права, але вбачають у ній фактори які впливають на авторитет права, а інші, характеризують її як джерело права. В останні роки зросло роль судової практики. Юристи вивчають не лише діюче законодавство, а й матеріали судової практики. При цьому, особливе місце посідають Рішення суду конституційної юрисдикції [2].

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

В зв'язку з вищезазначеним необхідно визначити місце рішень Конституційного Суду України в системі джерел цивільного процесуального права.

Конституція України регулює різноманітні аспекти суспільного і державного життя, в тому числі й питання пов'язані з цивільним процесом. Проте таке регулювання носить, як правило, загальний характер, що не виключає неодноманітного застосування її положень, а також виникнення з цього приводу спірних ситуацій. Тому виникає потреба конкретизації конституційних норм. Це здійснюється шляхом тлумачення Конституції, а також законів держави. Як відомо, за юридичними наслідками тлумачення буває офіційним і неофіційним. Юридично обов'язковим є лише офіційне тлумачення Конституції і законів України є єдиним із повноважень Конституційного Суду України [3].

Слід зазначити, що Конституційний Суд України за результатами розгляду на пленарних засіданнях справ щодо конституційності законів та інших правових актів, а також щодо офіційного тлумачення Конституції та законів України приймає рішення, а у справах з інших питань – дає висновки.

Рішення приймаються, а висновки надаються тільки тими суддями Конституційного Суду, які брали участь у розгляді матеріалів справи, самої справи на засіданні або пленарному засіданні КСУ. При цьому слід відмітити, що тимчасова відсутність судді на засіданні пленарному засіданні Конституційного Суду України, на якому розглядалися матеріали справи, сама справа, не перешкоджає участі такого судді з правом вирішального голосу в прийнятті рішень, наданні висновків у справі за винятком тих випадків, коли рішення приймалися, а висновки надавалися в межах процесуальних дій, що виконувалися за відсутності суді.

Слід відмітити, що Конституційний Суд України може визнати неконституційним правовий акт повністю або в окремій його частині.

У разі якщо в процесі розгляду справи за конституційним поданням чи конституційним зверненням виявлено невідповідність Конституції України інших правових актів (їх окремих положень), крім тих, щодо яких відкрито провадження у справі, і які впливають на прийняття рішення чи дачу висновку у справі, Конституційний Суд України визнає такі правові (їх окремі положення) неконституційними.

Щодо висновків органу конституційної юрисдикції, варто відмітити, що Конституційний Суд України дає їх у справах з питань:

- офіційного тлумачення Конституції України та законів України
- про відповідність Конституції України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що Верховної Ради України для надання згоди на обов'язковість
- щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста порядку імпічменту.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

З вищевикладеного можна зробити висновок про те, що КСУ у випадках відповідних конституційних подань і звернень здійснює офіційне тлумачення цивільно-процесуальних норм.

Рішення і висновки Конституційного Суду України мотивуються письмово, підписуються окремо суддями Конституційного Суду України, які голосували за їх прийняття і які голосували проти їх прийняття та оприлюднюються. Вони є остаточними і не підлягають оскарженню[3].

В системі судової практики важливе місце відводиться рішенням Конституційного Суду України, правовою основою діяльності якого є Конституція України, Закон України «Про Конституційний Суд України». У теорії права, галузевих науках формуються власні підходи щодо природи актів Конституційного Суду України та їх місця в системі джерел права.

Для цивільного процесуального права акти Конституційного Суду України повинні розглядатися у якості джерела права. Конституція України визначила два напрямки діяльності Конституційного Суду України, а саме вирішення питань про відповідність законів та інших правових актів Конституції України і надання офіційного тлумачення Конституції України та законів України (ст. 147 Конституції).

Аналогічні положення містяться у ст. 13, 61, 62 Закону України «Про Конституційний Суд України». У ч.3 ст.8 ЦПК передбачено правило, що у разі виникнення у суду сумніву під час розгляду справи щодо відповідності закону чи іншого правового акту Конституції України, вирішення питання про конституційність якого належать до юрисдикції Конституційного Суду України, суд звертається до Верховного Суду України для вирішення питання стосовно внесення до Суду України подання щодо конституційності закону чи іншого правового акту [4].

Рішення Конституційного Суду про скасування тієї чи іншої норми права набуває значення джерела права, оскільки загальні суди не в праві посилалися і застосовувати таку норму права. Якщо у цьому випадку утворюється прогалина у нормативно-правовому акті, то слід застосовувати норми Конституції, аналогію права чи аналогію закону.

Для практики застосування цивільного процесуального законодавства принципово важливим стали, наприклад, такі рішення Конституційного Суду України

- від 22 квітня 2008 р. (справа про мову судочинства);
- від 27 січня 2010 р. (справа про апеляційне оскарження ухвал суду);
- від 28 квітня 2010 р. (справа щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвідомчості справ, пов'язаних із соціальними виплатами») [5].

В процесі дослідження ми дійшли висновків, що рішення Конституційного Суду України, безперечно, є одним з важливих джерел цивільного процесуального права особливо при тлумаченні норм цивільного процесу, зокрема при його оптимізації.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Отже, як можна було побачити, рішення Конституційного Суду України щодо офіційного тлумачення положень процесуального законодавства хоч й є інтерпретаційними актами, проте вони мають нормативний характер, містять обов'язкові норми - роз'яснення, які впливають на право розуміння і судове правозастосування, заповнюють існуючі в процесуальному регулюванні прогалини, а відтак рішення Конституційного Суду України є джерелами цивільного процесуального права. Саме норми - роз'яснення які містяться в рішеннях Конституційного Суду, мають субсидіарно допомагати досягненню суспільно-очікуваним нормативно закріпленим наслідкам процесуального регулювання, тобто своєчасно, всебічно і правильно розглянути цивільну справу та захистити порушені чи оспорювані права і законні інтереси сторін у справі. Безумовно, ефективність цивільного процесуального регулювання в цілому повинна досягатися не лише за рахунок прийняття Конституційним Судом норм - роз'яснень, але такі рішення мають стати спрямовуючим чинником в оптимізації процесуального регулювання цивільного і господарського судочинства.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – ст.141.
2. Барабаш Ю. Преюдиціальність рішень Конституційного Суду України: проблемні питання теорії та практики / Ю. Барабаш // Право України.- 2016- № 6.- С. 45-52.
3. Про Конституційний Суд України: Закон від 16.10.1996 № 422/96-ВР // Відомості Верховної Ради України від 03.12.1996 – 1996 р., № 49, стаття 272.
4. Васильєв С. В. Цивільний процес України: навч. посіб. / С. В. Васильєв. – К. : Центр учбової літератури, 2018. - 348 с.
5. Цимбалістий Т.О. Конституційне звернення як засіб захисту прав людини // Науковий вісник Херсонського державного університету. Випуск 1. Том 1. 2016. – С. 131-134.

Когут Є.О.,курсант 1 курсуННІ №3 НАВС

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки НАВС, кандидат юридичних наук

Шевчук Р.М.

ПОЛІТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО, ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ В УКРАЇНІ

Політичне лідерство тема наразі актуальна та потребує більш детального розгляду, адже в умовах існування української державності закономірно постає питання про деталізацію та аналіз такого специфічного феномену. Чи є лідер головною запорукою успіху та процвітання країни, чи